

Statsråd Jonas Gahr Støre
Utenriksdepartementet
Pb 8114 Dep
0032 Oslo

Vårt arkiv: B12-HW001-KravUD
Vår fil: 401
Saksbeh: Hanne Witsø

Oslo 20. januar 2012

FFOs KRAV TIL STATSBUDDSJETTET 2013

Den 30. november 2011 oversendte FFO sine krav om nødvendige hovedinnsatser i politikken for funksjonshemmede i Statsbudsjettet for 2013 til regjeringen. I dette brevet har vi, som tidligere varslet i kontaktutvalget med regjeringen den 11. januar 2012, valgt å presisere andre sentrale krav til viktige prioriterte områder i politikken for funksjonshemmede.

FFOs konkrete krav knyttet til Statsbudsjettet 2013 på Utenriksdepartementets ansvarsområde er:

FN-konvensjonen for funksjonshemmedes rettigheter

- *FFO ber om at FN-konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter ratifiseres omgående.*
- *FFO ber om at regjeringen støtter komiteen for funksjonshemmedes rettigheter med 10 mill. kroner.*
- *FFO ber om at norske bistandsorganisasjoner må inkludere funksjonshemmede som målgruppe i alt sitt bistandsarbeid i tråd med artikkel 32 bokstav a) i FN-konvensjonen.*

Ratifikasjon av konvensjonen

FFO har ved gjentatte anledninger etterspurt ratifisering av FN-konvensjonen for funksjonshemmedes rettigheter. Vi er kjent med at det tas sikte på ikrafttredelse av vergemålsloven 1. juli 2013, en betingelse regjeringen har satt for ratifisering. FFO mener imidlertid regjeringen er altfor passiv i ratifiseringsprosessen.

Menneskerettigheter er fundamentet for all FFOs virksomhet, både hjemme og internasjonalt. FFO driver organisasjonsutviklingsprosjekter i Nepal, Kina og det sørlige Afrika. Det er ingen overdrivelse å si at Norges mangel på ratifisering vekker oppsikt. Norge fremstår ikke som et foregangsland hva menneskerettigheter angår, og lite troverdig i møtet

med både funksjonshemmedes organisasjoner og myndigheter i fattige land så lenge Norge ikke har ratifisert.

I internasjonale fora fremstiller Norge seg selv som en sterk støttespiller for funksjonshemmedes rettigheter, og som et foregangsland når det gjaldt å etablere et rammeverk for slik støtte i utviklingssamarbeid. Det er vanskelig å støtte dette synet fullt ut når Norge ikke ratifiserer FN-konvensjonen for funksjonshemmedes rettigheter.

Vergemålsloven er nå vedtatt og ikrafttredelsesdato er fastsatt til 1. juli 2013. Når dato er bestemt og midler er avsatt i statsbudsjettet for 2012 til omorganisering av vergemålsmyndigheten, kan ikke FFO se at det formelt skal være noe i veien for å ratifisere konvensjonen.

FFO ber derfor om at FN-konvensjonen for funksjonshemmedes rettigheter ratifiseres omgående.

Komiteen for funksjonshemmedes rettigheter

Artikkel 34 i FN-konvensjonen for funksjonshemmedes rettigheter fastslår at det skal opprettes en komité for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. En viktig del av overvåkingen av konvensjonen er at partene i henhold til artikkel 35 skal avgi fullstendig rapport til komiteen om de tiltak de har truffet for å oppfylle sine forpliktelser etter konvensjonen, og om den fremgang som har funnet sted i den forbindelse, innen to år etter at konvensjonen har tråd i kraft for vedkommende part.

Det er et faktum at komiteen allerede i begynnelsen av 2012 har et betydelig etterslep i behandlingen av statsrapportene. Restansen er oppgitt til å være hele ti år. Det vil riktignok bedre situasjonen noe at FNs Generalforsamling høsten 2011 vedtok å forlenge komiteens arbeidsøkter med én uke. Likevel er det ingen tvil om at komiteen vil ha et stort etterslep.

FFO mener dette er meget uheldig, og at det kan få konsekvenser for partenes oppfølging og implementering av konvensjonen. Mest alvorlig er det at funksjonshemmedes rettigheter svekkes som følge av at komiteen ikke kan utføre sitt arbeid på en effektiv måte.

Den beste måten å avhjelpe etterslepet er å gi komiteen mer tid til å behandle statsrapportene. Med de ressurser komiteen pr. i dag har til rådighet, kan bare to rapporter behandles pr. uke. Komiteen trenger altså flere uker til rådighet. Anslagsvis vil det koste ca. én mill. kroner pr. uke på grunn av utgifter til komiteens deltakere, deres personlige assistenter samt FN-ansatte (sekretariatet og tolker). 10 mill. kroner vil altså gi komiteen ytterligere ti uker til behandling. FFO understreker at dette må være ressurser i tillegg til det som allerede er bevilget, samt at de må brukes optimalt. Det betyr at de må brukes i forlengelse av allerede avtalte sesjoner, da dette reduserer reisekostnadene.

FFO ber derfor regjeringen om å støtte komiteens arbeid med 10 mill. kroner over statsbudsjettet for 2013.

Inkludering av funksjonshemmede som målgruppe i all norsk bistand

Artikkel 32

Internasjonalt samarbeid

1. Partene erkjenner betydningen av internasjonalt samarbeid, og at det er viktig å oppmuntre til slikt samarbeid for å støtte de nasjonale bestrebelsene på å virkeliggjøre denne konvensjons formål og hensikt, og vil i denne forbindelse treffe hensiktsmessige og effektive tiltak seg imellom, og eventuelt i samarbeid med relevante internasjonale og regionale organisasjoner og sivilsamfunnet, særlig organisasjoner for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Slike tiltak kan blant annet gå ut på:
  - a) å sikre at det internasjonale samarbeidet, herunder programmene for utviklingshjelp, er inkluderende overfor og tilgjengelig for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Norske bistandsprosjekter har noen tverrgående temaer som vi er forpliktet til å inkludere og rapportere på, blant annet kvinner og likestilling samt miljø. For FFO er det et tankekors at store norske bistandsorganisasjoner ikke på samme måte må inkludere funksjonshemmede som målgruppe i planlegging, gjennomføring og rapportering i sine prosjekter. Så lenge dette ikke er et krav fra norske myndigheters side, er det sannsynlig at norske bistandsmidler for eksempel bidrar til å bygge skoler eller sykehus som ikke er tilgjengelige for alle.

FFO erfarer at mange norske bistandsaktører mener at funksjonshemmede ikke er en naturlig målgruppe i deres programmer. Mange mener at funksjonshemmede bare er målgruppe for funksjonshemmedes organisasjoner. Skal det da være slik at store norske bistandsorganisasjoner kan la være å inkludere verdens største minoritet – funksjonshemmede?¹

FN-konvensjonen for funksjonshemmede peker på betydningen av internasjonalt samarbeid, og sier tydelig at internasjonalt samarbeid, herunder utviklingshjelp, bør være inkluderende overfor og tilgjengelig for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

På konferansen «Disability in Conflict and Emergencies» i Oslo sommeren 2011 vektla utenriksminister Jonas Gahr Støre at alle hjelpeorganisasjoner og andre instanser som forbereder seg på krisehåndtering må ta funksjonshemmedes spesielle behov med i planene sine, det er ikke nok at bare organisasjoner for funksjonshemmede har slikt på agendaen. Dette gjelder ikke bare i selve nødhjelpsarbeidet, men også i gjenoppbyggingsarbeidet, sa han. I henhold til Artikkel 11 i konvensjonen skal det da også treffes alle nødvendige tiltak for å sikre funksjonshemmede beskyttelse og sikkerhet i risikosituasjoner.

¹ World Health Organization and World Bank, World Report on Disability (2011)

I september 2011 deltok Norge på møte i FN om konvensjonen for funksjonshemmede. I sin tale sa avdelingsdirektør i Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet Hege Nygård Wetland at Norge har hatt en politikk på «disability inclusive development» i flere år. Strengt tatt er ikke dette korrekt, da norske bistandsorganisasjoner altså ikke er påkrevd fra NORADs side å inkludere funksjonshemmede som målgruppe.

Det internasjonale samfunnet har i økende grad tatt innover seg at bistands- og utviklingsprosjekter og -programmer må inkludere funksjonshemmede som målgruppe hvis FNs Tusenårsmål skal nås. Dette er også understreket av FNs Generalforsamling.²

Tidligere var norske bistandsorganisasjoner med NORAD-midler nødt til å rapportere på inkludering av funksjonshemmede som målgruppe. Når konvensjonen er tydelig på dette temaet, er det vanskelig å se noen rasjonell grunn til at kravet ikke tas inn igjen. Når Norge ratifiserer konvensjonen, *må* norske organisasjoner inkludere funksjonshemmede som målgruppe.

På bakgrunn av dette mener FFO at Norge ikke kan være bekjent av at norske bistandsprosjekter og -programmer, med støtte fra NORAD, ikke er pålagt å ha funksjonshemmede som målgruppe. Først når Norge etablerer denne praksisen, kommer vi på linje med internasjonale målsettinger. FFO ber derfor regjeringen om å legge dette kravet inn i alt norsk bistandsarbeid.

Anmodning om møte

FFO ber med dette også om et møte så snart som mulig med politisk ledelse i departementet for å gjennomgå de mer spesifikke kravene for budsjettet 2013.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

Knut Magne Ellingsen /s/
leder

Liv Arum
generalsekretær

Kopi: Kontaktutvalget med regjeringen v/barne-, likestillings- og inkluderingsminister Audun Lysbakken

---

² The UN General Assembly: Outcome Document of the High Level Meeting on the Millennium Development Goals, 65thSession